

ORGANIZEM

Organizem je delujoča organizacija snovi, ki kaže življenske znaake.

Temeljne lastnosti živega

1. Gibanje
2. Odzivnost na dražljaje (povod za gibanje)
3. Rast in razvoj
4. Razmnoževanje
5. Metabolizem (oskrba s snovmi in energijo)
6. Uravnavanje/homeostaza

1. GIBANJE

- Aktivno in pasivno
- Aktivno: razvoj mehanizmov

Bički, migetalke pri prokariontih

Mišice z živčevjem, kostmi pri evkarijontih
(izjeme so mehkužci in žuželke - ogrodje)

- Usmerjeno in naključno

3. RAST IN RAZVOJ

- Rast je večanje kompleksnosti do določene faze – odraslosti.
- Rastejo celice v živi naravi prav tako pa ne živa narava – kristali v vodi.
- Po določenem obdobju celica ali organizem propade.

4. RAZMNOŽEVANJE

- Je prenos lastnosti na potomce.
- Sistemi: zapomnijo lastnosti in spremembe, jih prenesejo

5. METABOLIZEM

- So presnovni procesi – biokemično pretvarjanje snovi.
- Poznamo procese izgradnje (**anabolni**) in razgradnje (**katabolni**).

Celično dihanje,
Vrenje,
Aerobno dihanje

Nastaja (ATP,
NADPH)

Fotosinteza,
Calvinov cikel,
Glikogeneza

Porablja energija (iz
ATP)

6. HOMEOSTAZA

- Uravnavanje nespremenjene notranjosti celice s pomočjo uravnalnih mehanizmov.
- Če se spreminja (pH, ioni, voda, temperatura) celica propade.
- Načini vzdrževanja vode:

Pri rastlinah:

Dlačice, povoskana
Površina, listne reže,
Zaloge, cel. stena

Pri živalih:

pitje, uriniranje,
potenje, slinjenje

KOPIČENJE IN PORABA E. IN SNOVI

- Snovi krožijo, energija pa se pretaka
- Energija se nikoli ne izgubi, samo pretvori se v drugo energijo.
- Energijo sprejemamo iz okolice ali z samoizgradnjo
- S hranjenjem in pitjem

Molekule, ki prenašajo energijo:
ATP
NAD
NADPH